

Vergaderjaar 2001–2002

28 000 V

Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (V) voor het jaar 2002

Nr. 64

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 7 juni 2002

Graag wil ik u hierbij, mede namens Minister-President Kok, informeren over de resultaten van NAVO Rusland Top, welke plaatsvond op 28 mei jl. op de nabij Rome gelegen luchtmachtbasis Pratica di Mare en waaraan voor Nederland door Minister-President Kok en mijzelf is deelgenomen.

De inaugurele sessie op het niveau van staatshoofden en regeringsleiders van de NAVO-Rusland Raad heeft een constituerende verklaring over de vorming van de nieuwe NAVO-Rusland Raad (NRR) aanvaard, waarvan de tekst is bijgevoegd.¹

Het belangrijkste novum van de NRR is dat deze Raad op een aantal belangrijke terreinen consultatie en samenwerking tussen de 19 NAVO-bondgenoten en Rusland mogelijk maakt zonder dat aan NAVO-zijde sprake is van een van tevoren tussen de bondgenoten gecoördineerde positie. Bij deze terreinen voor samenwerking gaat het voornamelijk om de strijd tegen terrorisme, non-proliferatie van massavernietigingswapens, «theatre missile defence», «search and rescue at sea», samenwerking op het gebied van defensiehervormingen en militaire interoperabiliteit door o.m. gemeenschappelijke oefeningen. De benadering bij de gekozen samenwerkings-terreinen is «bottom-up». Op een aantal terreinen dient bij voorkeur al bij de NAVO-Top in Praag in november a.s. tastbare resultaten te zijn bereikt.

Kerntaken van de Alliantie (zoals o.m. collectieve zelfverdediging, beslissingen over deelname aan vredesoperaties) blijven voorbehouden aan de NAVO-bondgenoten. Van geval tot geval zal gekeken worden in hoeverre samenwerking met Rusland mogelijk zal zijn.

De vorming van de NRR brengt de NAVO-Rusland betrekkingen op een kwalitatief hoger niveau en het belang ervan werd dan ook door alle aanwezigen onderstreept.

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

President Bush noemde een tweetal prioriteiten voor de samenwerking tussen de NAVO en Rusland, te weten samenwerking tussen de inlichtingendiensten bij de bestrijding van terrorisme en het aanpassen van militaire concepten, zoals meer aandacht voor samenwerking tussen «special forces» (commando's e.d.).

President Poetin onderstreepte het belang van een geleidelijke bottom-up benadering. Desalniettemin, zo betoogde hij, waren concrete resultaten van belang, ook om de eigen bevolking van de relevantie van de samenwerking tussen de NAVO en Rusland te overtuigen.

Gastheer van de NAVO-Rusland Top, Premier Berlusconi, noemde twee boodschappen die van de Top zouden moeten uitgaan: het verzekeren van de eigen bevolking dat aan hun veiligheid gewerkt wordt en het overtuigen van terroristen en hun sponsors dat ze niet zouden kunnen winnen.

Minister-President Kok wees er in zijn toespraak op dat de vorming van de NRR een concrete, verdere stap is in een proces van verdergaande samenwerking tussen NAVO en Rusland dat 10 jaar geleden is ingezet. De NAVO en Rusland hebben, zo stelde hij, meer en meer te kampen met dezelfde uitdagingen en hadden diensgevolge ook dezelfde belangen op veiligheidsgebied, zoals de strijd tegen terrorisme, tegengaan van proliferatie van massavernietigingswapens en bevorderen van regionale stabiliteit.

De belangrijkste uitdaging was nu om van de NRR een succes te maken. De NRR zou geen «praatclub» moeten zijn, maar een kader voor daadwerkelijke, praktische samenwerking. Hij roep dan ook om spoedig met goede resultaten te komen, zelfs nog voor de NAVO-Top in Praag in november a.s.

Tijdens de werklunch noemde de Minister-President een vijftal prioriteiten voor de werkzaamheden van de NRR:

- de strijd tegen terrorisme, waarbij hij pleitte voor gemeenschappelijke analyses en samenwerking op het gebied van de bescherming tegen nucleaire, biologische en chemische wapens, alsmede op het gebied van civiele en militaire controle van het luchtruim;
- samenwerking op het gebied van non-proliferatie van massavernietigingswapens, in welk verband de Minister-President zijn zorgen uitsprak over de nucleaire samenwerking van Rusland met landen als India en Iran. Ook herinnerde hij aan het streven naar de totstandkoming van een gedragscode om de proliferatie van raketten tegen te gaan;
- praktische samenwerking met Rusland op het gebied van «theatre missile defence»;
- ontoperabiliteit met het oog op mogelijke inzet van troepen in het kader van vredesoperaties;
- praktische samenwerking op het gebied van nucleaire «confidence and security building measures» (csbm's).

Tijdens de NAVO-Rusland Raad werd tevens gesproken over de situatie in het Midden-Oosten en over de gespannen betrekkingen tussen India en Pakistan.

De discussie over India en Pakistan leverde overeenstemming op over een benadering met twee elementen: de oproep aan Pakistan om de steun aan terroristische acties in Kashmir volledig te staken en de oproep aan India om vervolgens een begin van dialoog met Pakistan te aanvaarden.

President Poetin zegde toe deze twee elementen op te brengen bij een van 3–5 juni in Almaty, Kazachstan, te houden Aziatische «conferentie inzake

interactie en vertrouwenwekkende maatregelen», waarvoor ook de Pakistaanse President Musharraf en de Indiase Premier Vajpayee zijn uitgenodigd.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
J. J. van Aartsen